

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
.info

<https://konkur.info>

درس ۱۳ اقتصاد و معیشت

کشاورزی و دامداری

۱. بومیان ایران پیش از ورود آریایی ها، از جمله نخستین مردمانی بودند که از حدود ۱۰ هزار سال پیش شروع به کشاورزی و اهلی کردن حیوانات کردند.
۲. اقوام و طایفه های صحراگرد و دامدار آریایی هنگام ورود به ایران، اطلاع چندانی از روش ها و فنون کشاورزی و صنعت نداشتند.
۳. اقوام و طایفه های صحراگرد و دامدار آریایی در نتیجه تماس و همزیستی با بومیان ایران و همسایگان خود در بین النهرین، کم کم با شیوه زندگی روستایی و شهری آشنا شدند و به یک جانشینی و کشاورزی روی آوردند.
۴. آموزه های زرتشت با تشویق مردم به کشت و کار، تأثیر بسزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبنامی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت.
۵. در عصر باستان، کشاورزی اساس زندگی اقتصادی ایرانیان به شمار می رفت.
۶. مهم ترین محصولات کشاورزی عبارت بودند از جو، گندم، برنج، میوه و سبزی که به صورت دیم و آبی کشت می شدند.
۷. کشاورزان با استفاده از آب رودخانه ها، چشمه ها و قنات ها، زمین ها و باغ ها را آبیاری می کردند.
۸. روستاییان در کنار فعالیت های کشاورزی، معمولاً تعدادی دام، شامل گوسفند، بز، گاو، اسب و شتر پرورش می دادند. در سطحی وسیع تر کوچ نشینان به دامداری اشتغال داشتند.
۹. بیشتر زمین های کشاورزی و حتی گله های دام، متعلق به شاه، خاندان شاهی، مقام های حکومتی، اشراف، روحانیان بزرگ و متولیان معبدها و یا آتشکده ها بود.
۱۰. شاهان هخامنشی نسبت به امور کشاورزی توجه زیادی داشتند و به منظور پیشرفت و توسعه آن، اقدام های مفیدی انجام دادند.
۱۱. هخامنشیان به منظور تشویق کشاورزی، افرادی را که اقدام به آبادانی زمین های بایر می نمودند تا پنج نسل، از پرداخت مالیات معاف می کردند.
۱۲. از دیگر اقدام های مهم هخامنشیان برای توسعه کشاورزی، کندن قنات، احداث بند و سد بر روی رودها و حفر نهرهای انتقال آب در سرتاسر قلمرو خود بود.
۱۳. کندن قنات، از جمله ابتکارات برجسته ایرانیان باستان برای تأمین آب در نواحی خشک و کم باران بود.
۱۴. فنون کندن قنات از ایران به سایر نقاط و کشورهای جهان انتقال یافت.
۱۵. حکومت ساسانیان برای پیشرفت کشاورزی، کوشش زیادی کرد.
۱۶. یکی از مقام های عالی مرتبه دربار ساسانی که عنوان واستریوشان سالار داشت، رئیس روستاییان و کشاورزان به شمار می رفت.
۱۷. واستریوشان سالار مسئولیت گردآوری مالیات های بخش کشاورزی، برای توسعه و ترویج آبادانی و کشت و کار نیز کوشش می کرد.
۱۸. در دوره ساسانیان کشاورزی به خصوص در زمین های حاصلخیز بین النهرین (آسیستان / سواد)، خوزستان و سیستان توسعه زیادی پیدا کرد.
۱۹. طغیان رودخانه های دجله و فرات و خراب شدن آب بندها و سدها در اواخر دوره ساسانیان یکی از عوامل ضعف و انحطاط آنان شد و ضربه سنگینی بر اقتصاد آنان وارد آورد.
۲۰. در عصر باستان بر اثر گسترش راه ها و توسعه تجارت، کشت گونه های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو پهناور سلسله های ایران، معمول گردید.

راه و حمل و نقل

۲۱. در دوره هخامنشیان شبکه وسیعی از جاده ها ساخته شد.

۲۲. مهم ترین آنها جاده شاهي بود که به فرمان داریوش بزرگ احداث گردید. این جاده به طول بیش از ۲۴۰۰ کیلومتر، شوش، یکی از پایتخت های هخامنشی را به شهر سارد در آسیای صغیر متصل می کرد.
۲۳. در طول جاده شاهي، به فاصله هر ۲۵ یا ۳۰ کیلومتر، ایستگاه هایی با امکانات فراوان برای مسافران و کاروان ها ایجاد شده بود.
۲۴. در دوره هخامنشی فنون و مهارت های جاده سازی پیشرفت کرد.
۲۵. ایرانیان باستان از ارابه و گاری های دو چرخ و چهار چرخ که توسط اسب کشیده می شدند، بهره فراوان می بردند.
۲۶. داریوش بزرگ، پادشاه هخامنشی در جریان لشکرکشی به هندوستان، وقتی که به رود سند رسید، یکی از اهالی آسیای صغیر به نام اسکیلایس را مأمور کشف مسیرهای آبی کرد.
۲۷. در دوره داریوش بزرگ در نتیجه سفر اسکیلایس، برای نخستین بار مسیر دریایی میان هند و مصر شناسایی شد.
۲۸. از اقدامات مهم و مدبرانه داریوش در زمینه توسعه راه های دریایی، اتصال دریای سرخ به رود نیل بود.
۲۹. در زمان هخامنشیان، کشتی هایی با ظرفیت حمل چند صد تن کالا، ساخته شد.
۳۰. در دوره ساسانیان سیراف از جمله بندرهای مهم خلیج فارس بود که به گفته مورخان، اهالی آنجا در دریانوردی و صیادی مهارت زیادی داشتند.
۳۱. راه ها در عصر باستان علاوه بر آنکه امکان جا به جایی کالاها و مسافران را فراهم می آوردند، در انتقال اندیشه ها و فرهنگ ها نیز نقش مهمی داشتند.

پول، اوزان و مقیاس ها

۳۲. تا زمان داریوش بزرگ، سکه های طلا و نقره بیشتر در مناطقی مثل بابل، لیدی و شهرهای فنیقی نشین سواحل شرقی دریای مدیترانه رایج بود.
۳۳. داریوش سکه هایی با وزن و عیار مشخص ضرب کرد که در سراسر قلمرو هخامنشیان و حتی فراتر از آن اعتبار داشت.
۳۴. سکه طلایی داریوش موسوم به ذریک، شهرت فراوان داشت.
۳۵. ضرب سکه طلا در انحصار شاهان بود و شهری ها (ساتراپ ها) با اجازه پادشاه می توانستند سکه نقره ضرب کنند.
۳۶. نظام پولی که داریوش هخامنشی ایجاد کرد، معیاری برای ارزش گذاری کالاها و خدمات در نواحی مختلف پادشاهی هخامنشی شد و عامل مهمی در بسط و گسترش تجارت داخلی و خارجی بود.
۳۷. در دوران اشکانیان و به ویژه ساسانیان کاربرد پول به خصوص در شهرها گسترش یافت و سکه های نقره های و مسی در مبادلات تجاری در منطقه وسیعی به جریان افتاد.
۳۸. هخامنشیان واحدهای وزن و اندازه گیری ایلامیان را حفظ کردند و واحدهای تازه ای به آن افزودند.
۳۹. پیمانه یا کیل در زندگی اقتصادی دوران هخامنشی از اهمیت ویژه ای برخوردار بود، چون در آن روزگار میزان و مقدار مواد خوراکی را به جای وزن کردن، با پیمانه تعیین می کردند.

صنعت و تجارت

۴۰. حکومت هخامنشی با یکپارچه ساختن سرزمین های ثروتمند و متمدنی که مردمان آنها دارای تجربیات فراوانی در تولید کالاها مختلف بودند، کمک شایانی به رونق اقتصادی و توسعه صنعت کرد.
۴۱. در دوره ساسانیان صنعت بافندگی به خصوص بافت پارچه های ابریشمی ترقی شایانی کرد.
۴۲. حکومت ساسانی با در اختیار گرفتن واردات ابریشم خام از چین و کوچاندن بافندگان ماهر از قلمرو روم در شام (سوریه) به ایران، کارگاه های بافندگی متعددی را در شوش، جندی شاپور (گندی شاپور) و شوشتر ایجاد کرد.
۴۳. پیدا شدن سکه های هخامنشی و مصنوعات نواحی تابعه این سلسله در سواحل رودهای دانوب و رن در مرکز اروپا و سیلان در جنوب آسیا، نشان های از برقراری روابط بازرگانی با سرزمی های دور است.
۴۴. در زمان هخامنشیان شهر بابل در قلب پادشاهی هخامنشی، مرکز تجاری مهمی به شمار می رفت.
۴۵. در دوران حکومت سلوکیان، تجارت رونق گذشته را نداشت، از حجم مبادله کالاهای ارزان قیمت کاسته شد.

۴۶. یکی از عوامل مهم رونق تجارت در دوره‌ی اشکانیان، برقراری روابط سیاسی و تجاری میان ایران و چین، و در پی آن گشایش جاده‌ی معروف ابریشم بود.

۴۷. در زمان اشکانیان، ابریشم چین و ادویه‌ی هندوستان مشتریان زیادی در قلمرو روم داشت.

۴۸. در دوران فرمانروایی ساسانیان، تجارت در مسیرهای زمینی و دریایی گسترش چشمگیری پیدا کرد.

۴۹. سکه‌های نقره‌ی ساسانی در مناطق چین تا شرق آفریقا و مرکز اروپا، رایج و معتبر بود.

درآمدها و مخارج

۵۰. ساسانیان به طور کلی عمده‌ترین منابع درآمد حکومت در ایران باستان عبارت بود از: انواع مالیات‌ها، شامل مالیات کشاورزی

و دام، مالیات پیشه‌وران و مالیات سرانه؛ عوارض گمرکی، حمل و نقل و راهداری و حق بهره‌برداری از معادن و جنگل‌ها.

۵۱. وضعیت اقتصاد و معیشت ایران در دوران باستان همواره تحت تأثیر عوامل سیاسی، مدیریتی و اقلیمی قرار داشت.

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
.info

<https://konkur.info>